

Smittkällan

Aktuell information från Smittskyddsenheten Centrallasarettet Växjö – Nr 5/2016

Innehåll:

- ❖ **Influensavaccination**
- ❖ **Pneumokockvaccination**

Influensavaccination

Årets influensakampanj startar onsdagen 9 november. Influvac® är upphandlat, d.v.s. samma fabrikat som förra året. Som vanligt innehåller vaccinet tre stammar där H1N1 stammen är oförändrad medan H3N2 och B-stammarna har bytts ut. På samma sätt som förra året beställer vårdcentralerna direkt från SBL vaccin som sedan skickar ut förpackningarna direkt till vårdgivaren. Mer information kommer att skickas ut direkt från Läkemiddelsenheten i god tid före kampanjstart. För länet har vi 39 000 doser reserverade.

Hur blir vintern?

På södra halvklotet har man haft en blandad bild där vissa länder haft H1N1 (svininfluensan) medan andra främst har haft spridning av H3N2. Några alarmerande rapporter om helt nya virusstammar har inte kommit. Förra vintern hade vi en omfattande spridning av H1N1 medan året innan var det främst H3N2 som spred sig. Eftersom många varit sjuka kan vi kanske hoppas på en något lugnare säsong. Det är dock svårt att förutse hur influensasäsongen kommer att bli så i praktiken får vi vänta och se.

Regelverk

Folkhälsomyndigheten har uppgraderat sina ”Rekommendationer om influensavaccination till riskgrupper”. Dokumentet kan laddas ner från deras hemsida: <https://www.folkhalsomyndigheten.se/publicerat-material/publikationsarkiv/r/Rekommendationer-for-profylax-och-behandling-av-influensa/> I princip är det samma rekommendationer som inför förra säsongen. De riskgrupper som rekommenderas vaccination är:

- ❖ Personer 65 år och äldre
- ❖ Gravida från graviditetsvecka 16
- ❖ Vuxna och barn över 6 månaders ålder med följande sjukdomar
 - Kronisk hjärtsjukdom
 - Kronisk lungsjukdom såsom KOL och svår astma
 - Tillstånd med nedsatt lungfunktion eller försämrad hostkraft som extrem fetma, neuromuskulära sjukdomar eller flerfunktionshinder
 - Kronisk lever eller njursvikt
 - Diabetes mellitus
 - Tillstånd med kraftigt nedsatt immunförsvar

Regionens vårdpersonal erbjuder vaccination av arbetsgivaren dels för att minska risk för smittspridning och dels för att så få som möjligt sjukskriver sig när influensan kommer. Vaccinet ger bara skydd över säsongen medan man får ett livslångt skydd mot den aktuella stammen efter genomgången infektion.

Pneumokockvaccination

I samband med influensakampanjen kommer ofta frågor om vilka vi även skall vaccinera med pneumokockvaccin. De senaste åren har det varit en hel del oklarheter då det finns två vacciner men vi har bara rätt att ge Pneumovax® utan kostnad. Samtidigt har vi fram till nu haft ett regelverk som skrevs på 90-talet då endast ett vaccin fanns tillgängligt.

Vacciner

Pneumovax® är ett s.k. polysackaridvaccin vilket innebär att man renat fram pneumokockens polysackaridkapsel som man injicerar. Vaccinet innehåller kapselantigen från 23 av de ca 100 varianter som finns. Dessa kapslar är en virulensfaktor för bakterierna då kroppen har svårare att skydda sig mot dessa. Skyddet mot vaccinet blir också sämre bl.a. får man inga minnesceller och det är främst immunglobulin av IgM klass som bildas. Ett annat problem med vaccinet är hyporesponse. Det innebär att man vid revaccination får ett sämre svar än första gången.

Skall man ge både Prevenar13® och Pneumovax® skall man alltid börja med Prevenar13® och sen ge Pneumovax® efter 2 månader, detta för att förhindra ett sämre svar p.g.a. hyporesponse.

Prevenar13® är ett s.k. konjugatvaccin vilket innebär att man kopplar sockerkapseln till ett protein. Skyddet blir då mycket bättre och man utvecklar antikroppar av alla typer och även minnesceller vilket gör att skyddet varar längre. Nackdelen är dock att vaccinet bara innehåller 13 olika kapselvarianter.

Regelverk

Folkhälsomyndigheten har nu gett ut ”Rekommendationer om pneumokockvaccination till riskgrupper”
<https://www.folkhalsomyndigheten.se/publicerat-material/publikationsarkiv/r/Rekommendationer-om-pneumokockvaccination-till-riskgrupper/>

Grupper som rekommenderas vaccination:

- ❖ Aspleni
- ❖ Likvorläckage pga barriärskada efter kirurgi eller trauma
- ❖ Cochleaimplantat
- ❖ Personer som är 65 år eller äldre

Dessutom tar man upp en hel rad tillstånd där man bör göra en individuell bedömning beroende på sjukdomens allvarlighet och ev. förekomst av flera riskfaktorer:

- ❖ Kronisk hjärtsjukdom
- ❖ Kronisk lungsjukdom såsom KOL och svår astma
- ❖ Tillstånd med nedsatt lungfunktion eller försämrad hostkraft som extrem fetma, neuromuskulära sjukdomar eller flerfunktionshinder
- ❖ Kronisk lever eller njursvikt
- ❖ Diabetes mellitus
- ❖ Tillstånd med kraftigt nedsatt immunförsvar
- ❖ Personer med alkoholmissbruk
- ❖ Rökare

Vilket vaccin

För gruppen 65 år eller äldre rekommenderas bara en dos Pneumovax®. För alla andra riskgrupper bör man först ge Prevenar13® följt av Pneumovax® efter två månader. Turordningen är viktig för att inte få hyporesponse. Har man en patient som tidigare fått Pneumovax® skall det gå minst ett år innan man ger Prevenar13®. Grundvaccinationen består av en dos av vardera vaccinet fränsett vissa specialfall som t.ex. stamcellstransplanterade som bör ha flera doser för att få skydd.

Revaccination

Enligt det gamla regelverket skulle man ge en revaccination efter 5-10 år detta nu är borta. För patienter utan mjälte och vissa högriskpatienter kan man ge en revaccination med Pneumovax® efter fem år men för övriga räcker en dos.

Kostnad

Sedan många år har vi rätt att vaccinera riskpatienter med Pneumovax® utan att ta ut någon kostnad. Detta beslut gäller inte Prevenar13®. Regeringen arbetar nu med ett förslag att införa pneumokockvaccinationerna i det särskilda vaccinationsprogrammet. Vi har två typer av program dels det allmänna där hela befolkningen rekommenderas vaccinet dels det särskilda som ges till vissa riskgrupper. För närvarande är det allmänna programmet samma som barnvaccinationerna. Kommer ett vaccin in i något av dessa program betyder det att vaccinet skall ges utan avgift och att staten ersätter regioner/landsting via statsbidrag.

Något beslut kommer inte bli klart i år. Eftersom i övrigt friska ålderspensionärer bara rekommenderas Pneumovax® får ni gärna passa på och ge det. Här har vi ju ett gammalt beslut på att vi få ge det utan avgift. För övriga riskgrupper där båda vaccinerna rekommenderas kan man oftast vänta alternativt skriva recept då Prevenar13® ingår i högkostnadsskyddet.

Patient information om både influensa och pneumokocker kommer att finnas på Smittskyddets hemsida under kampanjen.

Kontakt

Smittskyddsläkare: Arne Runehagen
Bitr. smittskyddsläkare: Christian Blomkvist
Smittskyddssköterska: Magnus Hermann

Tel: 0470-58 82 78 Fax: 0470-58 71 59

E-post: smittskyddet@kronoberg.se